

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XIX.

februar 1982

št. 2

Jezik — naše izročilo

Ob 8. februarju, slovenskem kulturnem prazniku

8. februar je slovenski kulturni praznik v spomin na dan, ko je prenehalo biti srce velikega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. V tem svetu je, pravi jo, vse relativno, torej bi morale veljati tudi, da so umetniki malih narodov manj pomembni kot umetniki velikih, da je njihova umetnost manj vredna in da je jezik, katerega uporabljajo, slabši in bolj plitek od jezikov velikih narodov. France Prešeren je s svojo poezijo dokazal, da pregovor o relativnosti tukaj ne velja, dokazal je, da jeziki in umetnostni dosežki velikih in majhnih narodov sveta stojijo skupaj z rama ob rami in da je odločilno le hotenje k boljšemu, lepšemu in pravičnejšemu, vse drugo pa je postranskega pomena. Že s tem pa je dal misliti tudi o upravičenosti politične in gospodarske prevlade velikih narodov. V pesmih je tudi pokazal na krivice, ki jih je v zgodovini pretrpel slovenski narod, in oznanil svoje prepričanje, da se bo svobodno sonce zopet pojavilo tudi na slovenskem nebu.

Prešernova umetniško dovršena beseda in jasna misel sta pomagali rodovom njegovih naslednikov, da so odvrgli kompleks majhnosti in brezizhodnosti in se uprli hlapčevanju vsake vrste. Tako smo Slovenci dobili prostor v svobodni družbi narodov s svojim jezikom in

kulturo, ki jo tudi drugi cenijo in spoštujejo.

Še vedno pa velja pravilo, da nas bodo drugi cenili le toliko, kolikor bomo tudi sami cenili sebe. Zato ne smemo pljuvati na našo kulturno dediščino, predvsem pa ne na jezik, ki je jedro naše narodne biti. Jezik je zelo živa stvar, podvržena stalnemu spreminjanju in neštetim tujim vplivom, zato moramo nenehno spremljati njegov razvoj, ga negovati in varovati, kadar je to potrebno. Od preteklega leta naprej imamo v Ljubljani posebno jezikovno razsodišče, ki naj bi budno pazilo nad uporabo slovenščine v poslovnem, političnem in kulturnem okolju in opozarjalo na nepravilnosti. Dela ima to razsodišče vsekakor dovolj, in kot je navada v našem kulturnem prostoru, so se okoli njegovega dela že začele kresati iskre mnenj, kar kaže, da je bila taka skrb za jezik potrebna. Nekaterim, ki jim ni poznan ves splet slovenskih kompleksov manjvrednosti, strahu za obstanek in grenkih izkušenj, se zdi taka skrb celo dlakocepska, pretirana in na meji nestrpnosti.

Tudi drugi, ki nismo strokovnjaki na jezikovnem področju, moramo paziti na to, da bo jezik, ki ga uporabljamo, res rabljen pravilno in razumljiv. Naglica, ki botruje mnogim našim delegatskim gradivom in tovarniškim glasilom, ne sme biti izgovor in opravičilo za slab, nabuhel in nerazumljiv jezik. Mnoge stvari bi se dale napisati bolj na kratko in razumljivo. Tako bi dosegli enak učinek sporočila. Dostikrat je namreč prav nerazumljivo in preobširno gradivo tista ovira, ki slabi naš delegatski sistem.

Slovenski kulturni praznik naj bo torej tudi letos posvečen skrbi za jezik, ki je izročilo naše preteklosti in trdna osnova za nadaljnjo gradnjo naše neodvisne in samoupravne prihodnosti.

N. S.

...Sreče človeku ne more dati niti država niti sistem niti politična partija. Srečo si lahko človek ustvari sam. Avantgardne sile socializma in socialistična družba imajo potemtakem lahko samo en cilj — da glede na možnosti danega zgodovinskega trenutka ustvarjajo razmere, v katerih bo človek kar najbolj svoboden pri takšnem osebnem izražanju in ustvarjanju, da bo lahko — na podlagi družbene lastnine proizvodnih sredstev — svobodno delal in ustvarjal za svojo srečo. To je samoupravljanje ..."

Edvard Kardelj: Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, 1977

*
V dveh gojitvenih loviščih v ČSSR so deset let opravljali biometrične meritve uplenjene srnjadi. Ugotovili so, da je največji porast teže pri obeh spolih do četrtega leta starosti, višek pa doseže v petem letu. Pri mladičih je največji prirast teže od septembra do novembra.

*

Obnova, nega in varstvo gozdov leta 1981

Po načrtu za leto 1981 bi morali opraviti na območju GG Novo mesto za 76.582.000 din gozdnogojitvenih del, dejansko pa je bilo porabljenih 72.616.000 din, kar pomeni, da smo po vrednosti dosegli načrt 95-odstotno. V družbenih gozdovih je bilo opravljenih del po vrednosti za 98 odstotkov načrtovanega zneska, v zasebnih pa je primanjkljaj večji, saj je načrt dosežen le 90-odstotno.

V družbenih gozdovih je bilo porabljenih za obnovo, gojenje, varstvo in odkazovanje lesa 45, v zasebnih pa 27 milijonov dinarjev. Na en ha smo torej za ta dela porabili v družbenih gozdovih 1.800 din, v zasebnih pa le 491 din, pri čemer niso upoštevana dela, ki jih tu in tam kmetje opravijo sami.

Večje so razlike med načrtovanim in izvršenim, če primerjamo posamezna dela. Na splošno smo zlasti presegli stroške za varstvo gozdov, opravili pa manj obžetev, čiščenja in redčenja.

Pogozdovanje na 200 hektarih — 600.000 sadik — Načrt presežen za 11 odstotkov

Načrt pogozdovanja, osnova nasadov in spolnitev smo presegli za enajst odstotkov. V družbenih gozdovih smo pogozdili 90, v zasebnih pa 110 hektarov in pri tem porabili 600 tisoč sadik, med katerimi je daleč največ smrekovih. Od skupnih dvesto je 91 hektarov novih nasadov, 109 hektarov pa je rednega pogozdovanja. V družbenih gozdovih smo porabili 233.320 sadik ali 2.597 na en hektar, v zasebnem pa 367.146 sadik ali 3.341 na en ha. Če upoštevamo vso površino gozdov, smo v družbenih gozdovih na en hektar povprečno pogozdili devet, v zasebnem sektorju pa le sedem sadik. Pri tem so upoštewane tudi sadike, porabljene v novo osnovanih nasadih, na zaraščajočih steljnikih in pašnikih. Na področju družbenih gozdov je bilo z umetnimi gnojili pognojeno 54 hektarov nasadov. V zasebnih gozdovih nasadov nismo dognojevali.

Obžetve in nega v zaostanku

V družbenih gozdovih je bilo enkratne obžetve 507, dvakratne 119, skupno torej 662 hektarov, s čimer smo za deset odstotkov zaostali za letnim načrtom. V zasebnih gozdovih je bilo načrtovanih 473 hektarov obžetev, opravljenih pa 438 ali 93 odstotkov. Tudi nege naravnega mladja, nasadov in gošč nismo opravili toliko, kot smo načrtovali. V družbenem sektorju smo dosegli 91 odstotkov (622 ha), v zasebnem pa celo samo 56 odstotkov (202 ha) načrtovanega.

Redčenja

Redčenje ni pomembno samo za sedanje sestoje, temveč tudi za kakovost sestojev v naslednjih obhodnjah, obenem pa tudi za pridobivanje dodatnih količin lesa, ki bi sicer ob zanemarjenih oz. opuščanih redčenjih ostal v gozdu. Povečano pridobivanje lesa v srednjeročnem načrtu temelji prav na predpostavki, da smo doslej premalo izkoriščali tako imenovane vmesne užitke. Zaostanek

Delavke Ana Gorše (levo), Ida Retelj (v sredini) in Asima Marošlič pri pripravi tal za pogozdovanje. V ozadju so košenice na Pogorelcu, ki bi jih radi ohranili in kjer bijemo boj proti prodirajočemu grmovju. (Foto: ing. Slavko Klančičar)

pri redčenju tako ne pomeni samo zanemarjanja nege, temveč povzroča tudi primanjkljaj pri pridobivanju lesa. Če kljub temu dosegamo plan sečnje po količini, pa pomeni, da škodljivo kvarimo zgradbo sestojev, ker preveč posegamo v višje debelinske razrede, kar se ponekod, zlasti v zasebnih gozdovih, že dogaja.

V zasebnih gozdovih smo načrtovali v skladu z desetletnim območnim gozdnogospodarskim načrtom 210 hektarov redčenj, opravili pa smo jih 173 ali 82 odstotkov. V družbenih gozdovih smo preredčili 605 hektarov, kar je za 17 odstotkov manj, kot znaša povprečna letna obveza po ureditvenih načrtih. V zasebnih gozdovih je večji zaostanek pri drugem, v družbenih pa pri prvem redčenju.

Stroški za varstvo gozdov so se močno povečali

Med stroški za varstvo gozdov, kamor spada še zatiranje insektov z lovimi drevesi, zaščita mladja pred divjadjo, varstvo gozdov pred požari in druga dela, so se najbolj povečali stroški za posek in izdelavo tako imenovanih slučajnih pripadkov. Namesto načrtovanih 14.950 kubičnih metrov smo posekali kar 26.480 kubikov lesa. Po škodi, ki jo je povzročil žled novembra 1980, je bilo pospravilo polomljenega drevja seveda nujno. Da pa po vrednosti z gojitvenimi deli v celem le malo zaostajamo za načrtom, čeprav nismo opravili vseh obžetev, čiščenja in redčenja, gre pripisati dejstvu, da smo za varstvo obračunali več, kot smo načrtovali.

Porabljen čas za posamezna gozdnogojitvena dela - primerjava z normiranim

leto: 1982

Dejansko porabljen čas za enoto - število ur

	Normat. za enoto	Dr. s. GG	TOZD N.m.	TOZD Straža	TOZD Podt.	TOZD Črmoš.	TOZD Črnom.	Zas. s.	TOK N.m.	TOK Črnom.	TOK Treb.
Priprava tal za nasemenitev	ha 35	35	-	-	35	-	-	-	-	-	-
Priprava tal za pogozdovanje	ha 120	102	101	133	82	157	* 38	97	110	83	93
Priprava tal za nasade	ha 140	128	335	-	-	134	111	253	253	116	160
Osnovno pogozdovanje	ha 168	160	160	188	178	130	168	142	144	135	106
Spopolnjevanje	ha 168	182	170	226	186	156	200	180	200	150	160
Gnojenje	ha 24	12	-	-	38	18	15	-	-	-	-
Obžetev - prva	ha 41	33	40	44	41	30	* 7,8	39	45	32	40
Obžetev - druga	ha 41	34	33	60	-	14	-	35	35	31	-
Nega mladja	ha 58	55	55	78	26	54	-	51	63	49	35
Nega nasadov	ha 58	48	55	79	45	35	20,7	52	56	53	47
Nega gošče	ha 58	47	52	89	49	37	* 26	57	61	51	-
Redčenje - prvo	ha 87,5	44	56	57	18	30	44	41	16	75	67
Redčenje - drugo	ha 25	2,3	0,6	-	11	7	7	1,4	0,9	-	-
Obvejevanje	ha -	72	-	-	-	-	72	-	-	-	-
Kleščanje stoječega drevja	m3 1,75	1,3	1,8	-	1,3	-	0,9	-	-	-	-
Polag.in izdel.lovnih dreves	m3 3,6	3,5	2,8	3,5	-	-	-	-	-	-	6
Posek in izdel.sluč.pripadkov	m3 0,94	0,6	0,03	1	0,3	1,2	-	-	-	-	-

* Niso upoštewane ure dela, ki so ga opravili učenci osnovnih in srednjih šol.

Zanimiv je podatek, na kolikšni skupni površini gozdov sta bili opravljeni obnova in nega:

	družbeni gozdovi	zasebni gozdovi
obnova	191 ha	200 ha
nega	1961 ha	869 ha
skupaj	2152 ha	1069 ha

Opomba: V obnovi sta sešeta priprava tal in pogozdovanje, čeprav gre za isto površino. V gornjih številkah so upoštevana dela v gozdovih in nasadih.

V zasebnih gozdovih je bil torej z gojenjem obravnavan 1 ha od 51, v družbenih pa je to razmerje 1 : 12, kar kaže kar na štirikrat večjo intenzivnost. Številke seveda ne povedo vsega, lahko pa nas spodbudijo k razmišljanju, zakaj je tako in kaj bi bilo treba ukreniti, da bi se izboljšale razmere tudi v zasebnih gozdovih.

Pregled opravljenih najpomembnejših del po tozdih

Pogozdovanje	Obzete	Nega mladja	Redčenje	Vrednost vseh del v 000 N-din	
TOZD načrt 81 ha	13,6	237	220	307	11.540
Novo m. izvršeno 13,5 ha	99	214	225	256	11.601
%		90	102	83	101
Straža načrt 81 ha	7,9	109	79	145	7.377
izvršeno 8,5 ha	108	64	76	105	8.316
%		59	96	72	113
Podturn načrt 81 ha	8,2	86	86	39	7.379
izvršeno 8,4 ha	102	89	69	39	7.118
%		103	103	100	96
Črmošnjice načrt	10,5	61	87	32	6.203
izvršeno 11,0 ha	105	65	102	77	6.344
%		107	117	94	102
Črnomelj načrt	38,3	176	151	113	11.881
izvršeno 45,1 ha	118	168	129	111	10.794
%		95	85	98	91
Trebnje načrt	1,6	29	63	38	2.057
izvršeno 3,2 ha	200	26	20	18	1.261
%		90	32	47	61
TOK Novo mesto načrt	36,0	194	142	149	14.176
izvršeno 38,9 ha	108	182	85	114	12.355
%		94	60	77	87
Črnomelj načrt	54,3	230	101	52	11.866
izvršeno 58,2 ha	107	203	35	11	10.138
%		88	35	21	85
Trebnje načrt	9,1	50	117	9	4.103
izvršeno 12,4 ha	136	52	82	47	4.688
%		104	70	522	114

Opomba: Presežek nad načrtom po vrednosti v tozdu Straža je nastal zaradi povečanja izdatkov za pospravo po žledolomu poškodovanega drevja.

Trenutek pred pričetkom kočljivega odkazovanja. Revirni gozdar Jože Berus ogleduje, kaj bi bilo storiti. (Foto: ing. Slavko Klančičar)

Od skupno opravljenih gozdnogojitvenih del so jih opravili, računano po vrednosti, posamezni tozdi in toki v sledečih odstotkih: tok Novo mesto 17, tozdo Novo mesto 16, tozdo Črnomelj 15, tok Črnomelj 14, tozdo Straža 11, tozdo Podturn

Avgust Pribanič (levo) in Dušan Stojič pri delu z motorno krožno žago v smrekovem nasadu. Seveda sta se tako blizu eden ob drugem postavila tokrat le izjemoma, zaradi fotografiranja. (Foto: ing. Slavko Klančičar)

Puščave groze

Sahara v Severni Afriki je največja puščava na svetu. Rasteza se 5000 km na široko od Atlantskega oceana do Rdečega morja. Toda tisočletja nazaj Sahara ni bila puščava. Risbe v skalnatih votlinah nam odkrivajo, da je na tleh Sahare nekoč uspevalo bogato rastlinstvo in živalstvo. Podnebne razmere in človekovo nesmotrno delovanje so vzroki za tako žalostne spremembe na Zemlji.

Toda puščave se še širijo. Ocenjujejo, da se razširijo na leto za 60.000 kvadratnih kilometrov. Širjenje je vsako leto hitrejšje. Na zemlji je 63 držav, ki jih ogrožajo puščave. Mnogi narodi so ogroženi. Samo na sudanskem področju je v zadnjih 17 letih, ko vlada močna suša, puščava osvojila 90 – 100 km širok pas do takrat zelene pokrajine. Zaradi visokih vročin in zmanjšanja padavin za eno samo tretjino so bili uničeni gozdovi in izginili so že tako pičli izvori sladke vode, kar ima porazne posledice za

10, tozdo Črmošnjice 9 in tok Trebnje v zasebnih in družbenih gozdovih skupaj 8 odstotkov. Po obračunu je bilo v družbenih gozdovih porabljenih od skupne vsote 63, v zasebnih pa 37 odstotkov denarja.

poljedelstvo in živinorejo. Pred 30 leti je bilo potrebno v Sahelu kopati 12 metrov globoko do talne vode, sedaj je potrebno kopati že 30 metrov. Zaradi žeje je poginilo na tisoče govedi, ovc in drugih živali, ki ob pomanjkanju travnatih pašnikov žrejo listje v gozdovih. Kamele, ki v borbi za obstanek uničujejo zeleno grmovje in drevje, postajajo sovražniki zelene odeje kot pri nas nekoč koze – in uničujejo že tako revne gozdove. Izginjevanje gozdov povzroča siromašenje tal. Viharji dvigajo ogromne količine peska, ki sedajo na mnoga oddaljena področja.

Boj proti širjenju puščav zahteva ogromno denarja in tehničnih sredstev. Svetovne organizacije, kot so FAO, UNESCO idr. si prizadevajo, da bi pomagale najsiromašnejšim afriškim narodom z uvajanjem ustrezne tehnike pri obdelovanju zemlje, pri pogozdovanju in pri oskrbi z vodo. Razvoj teh dežel ne sme biti odvisen le od skrajno neprimernih podnebnih razmer.

Kaj prinaša novi pravilnik o knjigovodstvu

V javni razpravi je pravilnik o organizaciji in vodenju knjigovodstva, ki mora biti usklajen z zakonom o knjigovodstvu in z drugimi finančnimi predpisi. Knjigovodstvo je potrebno, ker so sredstva, s katerimi delavci upravljajo, družbena lastnina. Delavce in družbo moramo obvestiti o celotnem prihodu in o razdelitvi le-tega na del, ki ostane delovni, in na del, ki pripada širši družbeni skupnosti. Ob delitvi celotnega prihodka in dohodka je potrebno delavce in družbo seznaniti še o stanju sredstev, s katerimi razpolagamo. Vse te podatke dobimo s pomočjo knjigovodstva, periodičnih obračunov in zaključnega računa. Pravilnik o knjigovodstvu zajema v glavnem knjigovodsko področje, medtem ko so o področju financiranja predpisi v drugih samoupravnih splošnih aktih, predvsem pa v pravilniku o zavarovanju plačil. V večjih podjetjih je knjigovodstvo tudi organizacijsko ločeno od financiranja. V naši delovni organizaciji smo se odločili za enotno finančno-računovodsko službo, v kateri sta tako financiranje kot knjigovodstvo. Znotraj službe pa so dela in naloge razdeljene v skladu s finančnimi predpisi.

Naloge knjigovodstva

Po našem pravilniku o knjigovodstvu spada med knjigovodske posle:

- knjiženje poslovnih sprememb v predpisanih poslovnih knjigah

- sestavljanje obračuna celotnega prihodka in stroškov poslovanja, razporejanje dohodka, delitev čistega dohodka ter sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, za rezerve in za razširitev materialne osnove dela

- izdelava periodičnih obračunov in zaključnega računa
- usklajevanje analitičnih evidenc, terjatev in obveznosti združenih sredstev in podobno

Naloge službe za financiranje:

Finančni posli so:

- načrtovanje in zavarovanje potrebnega denarja ter vzdrževanje likvidnosti TOZD in DO
- blagajniški posli
- vnovčevanje terjatev in plačilo dospelih obveznosti

- prevzem, kontrola in obračun finančnih in knjigovodskih listin

- vodenje evidence o inštrumentih za zavarovanje plačila in drugi podobni posli

Knjigovodstvo vodimo po sistemu dvojnega knjigovodstva z uporabo sintetičnih računov, ki so predpisani s kontnimi plani.

Knjigovodstvo je ažurno, kar pomeni, da so v dnevniku, glavni knjigi in v analitičnih knjigovodstvih poslovne spremembe knjižene najpozneje v roku osmih dni od izdaje ustrezne knjigovodske listine.

Knjigovodstvo opravljamo za vse tozde, toke in pri skupnih službah ločeno za vsak tozd in tok. Poleg tega vodimo pri DSSS evidenco podatkov za območno sis za gozdarstvo.

V pravilniku so določeni roki, dolžnosti in odgovornost posameznih služb glede izdajanja in knjiženja listin.

Novi predpisi o amortizaciji

Pravilnik o knjigovodstvu vsebuje novo poglavje o amortizaciji. Konec leta 1981 je bil sprejet nov zakon o amortizaciji in revalorizaciji osnovnih sredstev. Po tem zakonu so osnovna sredstva razvrščena v več analitičnih skupin, kot je to bilo dosedaj. Obenem je povečana predpisana amortizacija. Za našo delovno organizacijo je povečana za približno dvainštirideset odstotkov.

V posebnem poglavju je razloženo, kakšna mora biti evidenca o osnovnih sredstvih in kako se zanje obračunava amortizacija in revalorizacija.

V poglavju o knjigovodskih listinah je določeno, da se smejo knjižiti poslovne spremembe, nastale pri sredstvih in njihovih virih, odhodkih, prihodkih in rezultatih poslovanja, samo na podlagi pravih in verodostojnih knjigovodskih listin. Knjigovodske listine morajo biti napisane ob nastanku poslovne spremembe.

Zaključni računi in obračuni osebnih dohodkov so listine trajne vrednosti

V pravilniku so določeni delavci, ki izdajajo in kontrolirajo knjigovodske listine in predpisi o hrabi oziroma arhiviranju poslovnih knjig. Tako je zapisano, da je treba hraniti poslovne knjige najmanj deset let. Zaključne račune in končne obračune osebnih dohodkov delavcev moramo hraniti trajno kot listine trajne vrednosti.

Popis imetja

Precej prostora v pravilniku je namenjenega popisu poslovnih sredstev oziroma inventuri. Enkrat na leto je potrebno uskladiti knjigovodsko stanje z dejanskim. Za popis zaloga lesa je določen rok šestdeset dni pred koncem poslovnega leta, za vse ostalo pa ob koncu leta. V pravilniku je določeno, da mora organizacijo popisa voditi vodja tozd oziroma direktor DO za DSSS kako mora biti opravljen popis in kakšno poročilo morajo obravnavati in sprejemati samoupravni organi.

V poglavju o periodičnem obračunu in zaključnem računu je določeno, da se stanje in spremembe sredstev, viri teh sredstev in ugotavljanje poslovnega uspeha tozd, tok in DSSS izkažejo v periodičnem obračunu in zaključnem računu. Med poslovnim letom ugotavljamo rezultate poslovanja za obdobja: januar-marec, januar-

junij in januar-september. Konec leta moramo sestaviti zaključni račun. Zaključni račun je obvezen tudi ob statusnih spremembah.

Pred sprejemom periodičnega in zaključnega računa delavci v tok, tozd in DSSS obravnavajo in ocenjujejo rezultate svojega dela in poslovanja na podlagi poročila njihovega poslovnega organa.

Šele po obravnavi delavski svet sklepa o sprejemu periodičnega obračuna oziroma zaključnega računa.

Periodični obračun mora biti dostavljen službi družbenega knjigovodstva v tridesetih dneh po poteku dobe, za katero je sestavljen, zaključni račun pa v šestdesetih dneh po poteku dobe, za katero je sestavljen, ali najkasneje do konca februarja za preteklo leto.

Poleg podatkov po posameznih tozdih, tokih in DSSS je potrebno prikazati tudi določene podatke za delovno organizacijo. Ti podatki se izkazujejo na obrazcih „zbirna in konsolidirana bilanca“. V zbirni bilanci so seštete vse postavke tozdov, tokov in DSSS. V konsolidirani bilanci pa so omenjeni podatki zmanjšani za zneske internega prometa med tozdi, toki in DSSS, s čimer dobimo podatke, kot da bi bila delovna organizacija enovita.

V poglavju o pravicah in dolžnostih delavcev, ki opravljajo knjigovodska dela, je določeno področje za vsakega posameznega delavca ter njegove obveznosti in odgovornosti. To je potrebno zato, ker so knjigovodstvo, periodični obračuni in zaključni račun skupno delo.

V razpravi o pravilniku bi se morali vsi delavci gozdnega gospodarstva bolj poglobiti v določbe, ki usmerjajo najvažnejša področja poslovanja in ki predpisujejo, kako morajo samoupravni organi in vsi delavci sklepati o rezultatih gospodarjenja.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

Izmena delavcev na žagi v Pogancih. Od leve proti desni: Miha Žagar, Ivo Župrič, Jože Bukovec in Ivan Gazvoda. (Foto: J. P.)

Zavarovanje in škode v letu 1981

V preteklem letu je GG prijavilo Zavarovalnici Triglav, enoti v Novem mestu, 52 škodnih primerov.

Po vrstah zavarovanj in vrstah strojev in vozil so bile te škode naslednje:

Trebnje 1 in DSSS 4. Skupaj je bilo prijavljenih 52 primerov škod.

Če škodne primere primerjamo s skupnim številom strojev in številom motornih vozil, s katerimi upravlja naša DO, ugo-

tudi prejete odškodnine v znesku din 1.031.522 precej manjše, kot bi bile, če bi bili vsi primeri rešeni. Za popravilo vseh neprijavljenih poškodb smo obremenili stroške tekočega vzdrževanja in za enako vsoto zmanjšali dohodek tozda ali toka.

V naši DO zaenkrat še ne ugotavljamo vzrokov škod in tega, ali je škoda nastala zaradi objektivnih ali subjektivnih okoliščin.

Toda z vsakoletnim povečanjem cene zavarovanja bomo tudi v naši DO morali ugotavljati vzroke škod in škode, ki so nastale iz malomarnosti pri delu

s strojem ali vozilom, izterjati od odgovornih delavcev vsaj v višini odbitne franšize.

Za škode, ki nastanejo iz malomarnosti, je oškodovana družba, pa čeprav je zavarovalnica povrnila škodo naši DO. Zavedati se moramo tudi, da nam zavarovalnica povrne samo škodo popravila ne pa škode, ki nastane zaradi zastojev v proizvodnji, ker ne obratuje stroj in po navadi ne dela tudi delavec, ki stroj uporablja.

V bodoče bi tudi morali bolj skrbno in hitro kot doslej sestavljati prijave o nesrečah z vsemi potrebnimi listinami in dokazili.

FRANC LUKŠIČ

	štev. primerov	prejeta odškodnina
– Strojelom motornih žag	13	152.809 din
– strojelom gradbenih strojev	7	225.765 din
– strojelom na žagi Poganci, elektro mot.	2	–
– strojelom traktorjev	7	119.966 din
– strojelom drugih priprav	1	5.000 din
– Kasko zavarovanje osebnih avtomobilov	–	–
– Kasko zavarovanje kombijev	5	103.405 din
– Kasko zavarovanje tovornjakov	–	–
– Kasko zavarovanje prikolic	7	371.349 din
– Zahtevki iz odgovornosti drugih	4	30.662 din
– Zahtevki iz požarnega zavarovanja	1	17.046 din
– Zahtevki iz zavarovanja stekla	1	5.520 din
– Povzročene škode drugim	4	–
SKUPAJ:	52	1.031.522 din

Posamezni tozdi so prijavi naslednje število primerov: TOZD Novo mesto 10, TOZD Straža 1, TOZD Podturn 3, TOZD Črmošnjice 5, TOZD Črnomelj 7, TOZD Gradnje 18, TOZD Vrtnarstvo in hortikultura 2, TOK Novo mesto 1, TOK

trebnje 1, TOK Novo mesto 1, TOK

tovimo, da je škod sorazmerno malo. Verjetno je škod mnogo več, kot je prijav, ker vse škode niso prijavljene zaradi nevednosti ali zaradi malomarnosti odgovornih delavcev.

Od navedenih škod še ni rešenih štirinajst primerov, zato so

Ugodno vreme smo izkoristili za delo

Suho in lepo vreme januarja in februarja je bilo kot nalašč za razna gozdnogojitvena dela. Zjutraj so se temperature spustile sicer za nekaj stopinj pod ničlo, po deseti uri pa je bilo že prijetno delati, zlasti na sončnih legah na Pogorelcu. Bilo je le nekaj mrzlih dni v januarju, ko se zopni srež nikakor ni hotel ukloniti skozi meglo prodirajočim sončnim žarkom. Pošteno je zeblo v roke.

Kadar delavke v drevesnici niso imele dela, prav tako tudi ne cestarji, razen posipavanja cest proti poledici, smo na TOZD „Gozdarstvo“ Podturn izkoristili čas za pripravo tal za pogozdovanje, zlasti pa za čiščenje košenice in čiščenje mlajših smrekovih nasadov. Za omenjena dela nam je zelo prišla prav motorka čistilka s krožno žago tipa Husquarna in tudi motorna žaga Stihl AV 20. Čistilka se je dobro obnesla pri čiščenju grmišč tanjše leske (dvoletne) in kaline, kjer je delo z vejnikom zelo zamudno. V višjih grmiščih pa pri spodžaganju pada vejevje na vse strani, po delavcu in čistilki ter ovira gibanje in varno delo. V takih primerih in za odstranjevanje tanjših predrastkov dreves se dobro obnese mala motorna žaga. Pri tem pomagajo še delavke, ki zlagajo veje na kupe ali pa med vrste v nasadu.

Z obema žagama delajo pri nas tudi invalidi tretje kategorije – nekdanji sekači. Pri krožni žagi so tresljaji neznatni, ropotanje motorja občutno manjše, delavec pa pri delu stoji pokonci. Zaradi velikega ročaja in dolgega veržnega prenosa je prava videti nerodna, toda

krožna žaga je precej oddaljena od delavca in je zato delo varno. Motorko Stihl AV 20 odlikuje majhna teža.

Z novima strojema delavci kar radi delajo. Tako delo je tudi precej boljše plačano kot običajno v gojenju.

SLAVKO KLANČIČAR, dipl. ing.

Plan blagovne proizvodnje smo izpolnili samo 6-odstotno

Do konca leta 1982 moramo prodati 208.078 m³ lesa. To je blagovna proizvodnja, ki smo jo predvideli v temeljnem ali srednjeročnem načrtu za leto 1985. Prvotno smo za leto 1982 načrtovali 191.846 m³.

Za posamezne tozde in tok je načrt blagovne proizvodnje za letošnje leto sestavljen takole:

TOZD Novo mesto	23.795 m ³
TOZD Straža	27.710 m ³
TOZD Podturn	37.540 m ³
TOZD Črmošnjice	27.759 m ³
TOZD Črnomelj	22.941 m ³
TOK Trebnje (družbeni)	2.506 m ³
TOK Novo mesto	34.256 m ³
TOK Črnomelj	22.326 m ³
TOK Trebnje (zasebni)	10.235 m ³
SKUPAJ:	209.072 m³

Posamezne tozde in tok so načrt prodaje lesa do konca januarja izpolnile takole:

TOZD Novo mesto	1.647 m ³ ali 7 odstotkov
TOZD Straža	1.534 m ³ ali 6 odstotkov
TOZD Podturn	3.577 m ³ ali 10 odstotkov
TOZD Črmošnjice	1.977 m ³ ali 7 odstotkov
TOZD Črnomelj	1.129 m ³ ali 5 odstotkov
TOK Trebnje (zasebni)	243 m ³ ali 2 odstotka
TOK Trebnje (družbeni)	27 m ³ ali 1 odstotek
TOK Novo mesto	796 m ³ ali 2 odstotka
TOK Črnomelj	908 m ³ ali 4 odstotkov
SKUPAJ:	11.838 m³ ali 6 odstotkov

Načrt prodaje lesa po mesecih predvideva 8,3 odstotno izpolnitev.

JANEZ RUSTJA

Največje nahajališče tise v Evropi je severozahodno od Banske Bistrice (ČSSR). Tisa raste na šestih področjih velikih od 40 do 150 ha in sicer 10 – 170 dreves poprečno na 1 ha. Primešana je v pretežno bukovih gozdovih v nadmorski višini 800 – 900 metrov.

Ne kuri v gozdovih

Kako upokojiti oglarja Iva

Minilo je že več kot desetletje, odločbe so pravnomočne. Upam, da oglar Ivo uživa v miru svojo skromno pokojnino. Opisal bom, kako zapletena je bila pot do njegove upokojitve.

Pri gozdnem obratu Črnomelj se je leta 1953 zaposlil oglar Ivo Komljenovič. Že ob zaposlitvi so bile z njim težave, na katere pa ni bil nihče pozoren. Ivo je bil priden oglar in zato nismo pomislili na njegovo zapleteno življenje. Imel je dva priimka. V delovni knjižici je bil Komljen, v osebni izkaznici pa Komljenovič. Med vojno so namreč ustaši hoteli imeti čistokrvne Hrvate. Sovražili in uničevali so živelj, ki je imel priimke, ki so se končevali z -ič ali -ovič, ker je to dišalo po Srbih. Neki birokrat je zato enostavno prekrstil Iva v Komljenja.

Bila pa je še ena zamotanost. V nekaterih listinah je bila letnica rojstva 1906 v drugih pa 1914. Katera je prava?

Po postavi je bil Ivo šibak. Okrog leta 1970 smo prenehali kuhati oglje. Ivo je začel tarnati o revmatizmu in želel se je upokojiti. Vložil je zahtevek že leta 1968, toda rešitve ni bilo. Oglasil sem se na zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu in povprašal, kako je z dokumenti za Komljenoviča. Prijazne uslužbenke so skoraj dve uri premetavale arhiv, toda za Komljenoviča ni bilo mape. Potrpežljivo sem čakal in ogledeval na mizah razne mape in fascikle. Kar zagledam mapo z napisom Ivo Komljen. Usluž-

benko opozorim, da je mogoče to kaj povezano s Komljenovičem. Pogledali smo in ugotovili, da so ga vodili pod priinkom Komljen, ker je bila delovna knjižica izstavljena na ta priimek. Seveda se je zapletlo. Kdo je ta oseba? Dve imeni, dve letnici rojstva. Katero naj bo odločilno za upokojitev? Po eni letnici je bil zrel za upokojitev, po drugi premlad. Po knjižici je imel 17 let delovne dobe, on pa je trdil, da ima že 27 let. Odločbe ni bilo mogoče izdati. Dogovorili smo se, da grem z vsemi listinami v Bosno in skušam tam urediti in uskladiti dokumente ter delovno dobo. Z Ivom sva se dogovorila, po karti sem naredil načrt za pot in krenila sva v Bosno.

Karlovac, Glina, Bosanski novi, Bosanska krupa. Ustavil sem se v Karlovcu zaradi manjšega opravka. Ko sva peljala naprej, se mi je zdelo, da postaja Ivo zgovornejši. V Glini sva malicala, natočil sem tudi gorivo. Ivo me je počakal pri križišču. Bil je že precej v rožicah. V Karlovcu je kupil liter konjaka in ga polagoma cukal, kjerkoli sva se ustavila. Ker ga meni ni pokazal niti ponudil, je seveda postajal vedno bolj okrogel. Zatrjeval je, da pozna vse poti, vendar sem kmalu ugotovil, da se moram zanesti le na karto.

Po karti je bila najkrajša pot proti Sanskemu mostu preko Budmilič Japre. Zarisana je bila cesta drugega reda. Iz Bosanske Krupe sem vozil po cesti, ki jo je naenkrat zmanjkalo. V bližnji vasi povprašam, če sem zgrešil.

Ne niste zgrešili, le ceste ni. V bivši Jugoslaviji so jo gradili, vendar ne dokončali. V karte je vrisana celotna trasa. Bil sem samo eden od neštetihih voznikov, ki so potovali po avtokarti in se seveda morali vračati več kot 50 km. Na karti opazim, da je v Japro možno priti preko Blagaja. Ivo mi zatrdi, da je ta cesta „bog bogova“. Odsek ceste je bil dolg okrog 20 km, vozila sva po suhi strugi potoka in slabih poteh več kot dve uri. Res je bilo med potjo polno „bogov“.

V bližini Budmilič Japre je v neki vasi domačija „gazde“ Repajiča, pri katerem je Ivo služil 10 let. Morala sva ga dobiti za pričo zaradi ureditve delovne dobe. Poti ni bilo, zato sva avto pustila pod hriščkom na njivah in krenila k Repajiču. Nekdaj je bil mogočen kmet, ki je redil več parov konj in drugo živino. Starejši človek, zelo gostoljuben. Ponudil nama je prenočišče. Ker ga je skrbelo za avto, bi ga najraje spravil do hiše. Komaj sem ga prepričal, da mi ni s konji avta potegnili po ozki grapi do hiše. Bal sem se, da bi postal po tej vožnji za pol metra ožji. Dogovorili smo se, da bo prišel drugi dan v nekaj nad 30 km oddaljen Sanski most, kjer bomo skušali urediti glede delovne dobe Iva pri njem. Obiskali smo tudi šefa krajevnega urada, ki naj bi bil druga priča. Bilo je že temno. Iva sem moral med potjo proti Sanskemu mostu odložiti, ker je moral domov v Ovanjsko. Med potjo je na dveh mestih ob cesti zagle-

dal uskladiščeno oglje. Vsakič sem moral ustaviti, da si je oglje ogledal, ga strokovno ocenil in skritiziral. Neki na sredi poti je izstopil in se napotil na dom. Dogovorila sva se, da se naslednji dan dobiva v Sani, kot pravi-jo domačini Sanskemu mostu.

Vedel sem, da bo zadeva zapletena, ker je uveljavljanje delovne dobe zamujeno in da bo potrebno začeti pri vrhu. Zjutraj je Ivo prišel ob dogovorjeni uri, vendar do konca nakresan. Povedal je, da so ličkali koruzo, vendar ga žena ni uspela popolnoma obrati, ker je denar skrnil v čevlje, ki jih ni sezul.

Občina je velika. Ima preko 70 tisoč prebivalcev. Šel sem kar k predsedniku občine. Razložil sem mu zadevo s pripombo, da bodo imeli en primer socialne ogroženosti več, če mi ne bodo pomagali. Povezal me je z direktorjem socialnega zavarovanja in socialno službo na občini. Vsem je naročil, da mi morajo iti na roke, ker da je to vredno objave v javnosti, če pridejo iz Slovenije urejati socialne težave v Bosno. Na zavodu za socialno zavarovanje je bil poln hodnik strank. Referent je zaklenil vrata in zabičal strankam, naj nas ne motijo. Za uveljavljanje delovne dobe je bil zadnji rok konec leta 1967. V arhivu je našel za Komljenoviča soimenjaka, ki je pravčasno vložil zahtevek. Ta soimenjak je bil rudar, vendar to ni motilo. Administratorki je naročil, naj piše z zaprtimi očmi in brez spomina, ker da je to tajna zadeva. Za Repajiča je rekel, da ga pozna, da je ugledna oseba ter da mu verjame, čeprav ga ne vidi. Telefonsko se je povezal s šefom krajevnega urada v Budmilič Japri in v dobri uri sem prišel do listin, ki so priznavale Ivu deset let dela pri Repajiču, kar je tudi bilo res. Kako se včasih pota birokracije lahko skrajšajo!

V vseh teh listinah pa je bil zapisan priimek Komljenovič in letnica rojstva 1908. Ljudi, s katerimi sem imel opravka, sem povabil na malico. Povedali so mi marsikaj zanimivega iz tega kraja in občine. Občina sodi med manj razvite. Zanimivo je, da je delalo na socialnem skrbstvu pet referentov, od tega trije diplomirani pravniki. Vprašal sem jih, kaj delajo, če nimajo denarja za socialno pomoč. Odgovor: „Predvsem psihološko prepričujemo, da ni tako hudo.“ Tudi to je nekaj.

Prav takrat so se pripravljali za postavitev spomenika 7.000

Dva zglada

V Veliki Britaniji se je kmetijska proizvodnja zaradi sodelovanja genetike, kemije in tehnike močno povečala. Okoli leta 1930 je tam kmetijstvo pokrivalo tretjino vseh potreb po hrani, danes oskrbuje z manj delavci in z manjšimi obdelovalnimi površinami bistveno bolj prehranjeno in številnejše prebivalstvo. Razen tega Velika Britanija zdaj izvozi kmetijskih pridelkov v vrednosti treh milijard dolarjev.

Indiji je še po drugi svetovni vojni grozila lakota. Toda čeprav se je njeno prebivalstvo povečalo za 70 odstotkov, se je količina pšenice na človeka povečala s 134 kilogramov v letih 1950–1951 na 180 kilogramov v letih 1975–1976. Vpeljava donosnejših sort, izboljšano namakanje in umetna gnojila so v severozahodnem delu države v treh letih povečali pridelok pšenice za 50 odstotkov. Med lakoto v Kampučiji je Indija pošljala tja pšenico.

V Veliki Britaniji ocenjujejo, da bi se pridelok žita, če bi prepovedali uporabo sredstev za zaščito rastlin, že v prvem letu zmanjšal za 24, v drugem pa celo za 45 odstotkov – predvsem zaradi plevla. Proizvodnja vedno novih zaščitnih sredstev je silno draga. Za sestavo enega samega pesticida (kemikalije za zatiranje rastlinskih bolezni) so morali leta 1956 preizkusiti 1800 kemikalij, leta 1967 pa že kar 10.000. Ko končno najdejo novo obetajoče sredstvo, morajo dolga leta preskušati njegove morebitne škodljive stranske učinke pri sesalcih, pticah, ribah, čebelah idr. Skupni stroški za razvoj pesticida znašajo v šestih, sedmih letih 1,2 milijardi novih dinarjev.

Za izboljšanje tal uporabljajo na Norveškem kompost iz skorje bora, breze in smreke. Kompostiranje traja štiri do šest tednov.

Oglje je dalo še najboljši izplen iz slabega, drobnega lesa, ki je bil posekan v gmajnah. Pogled na kopo, ki je bila zložena in „kuhana“ pred dvajsetimi leti. (S področja toka Gozdarstvo Trebnje – fotografijo je prispeval ing. J. F.)

padlim. Vsak zaposleni je prispeval eno mesečno plačo.

Ivo je medtem do kraja odpovedal in se izgubil.

Moral sem dobiti še rojstni list zaradi letnice in priimka v Ljubiji, 40 km proč od Sane. Oglasil sem se na občini kjer sem spet začel od vrha. Predsednika ni bilo, bil pa je zelo prijazen tajnik. Tudi on je posreboval pri matični službi. Pre-

gledali smo matične knjige. Ugotovili so, da je leta 1908 rojeni Ivo Komljenovič verjetno umrl. Smrti niso prijavi in dali so enako ime drugemu otroku, ki se je rodil leta 1914. Da ne bi ostala dva, je pač treba mlajšega prekrstiti. Dobil sem izkaz, da je bil Ivo rojen l. 1908, v delovni knjižici in drugih listinah pa so ga ponovno prekrstili v Komljenoviča. Dobili smo prepotrebni rojstni list. Oddahnil sem se namesto Iva, ki ni imel pojma, kako važne stvari rešujemo zanj. Birokracija, za katero ni nič vedel, bi ga lahko okrnila še za tisto borno pokojnino, ki jo prejema. Ivo je najbrž šest let mlajši, kot je zapisano v njegovem rojstnem listu, vendar to pri sedemdesetih letih pomeni prav malo. Zaželimu mu še mnogo zdravih let!

Konec dober – vse dobro!
TONE FABJAN

Na Češkem raziskujejo vpliv breze v mešanih sestojih z borom na povečanje kopičenja klorofila v borovih iglicah. Ob povečani količini klorofila je rast bora hitrejša. Tako učinkovanje breze na bor pa se pojavlja samo, če je le-ta brezo nadrastel.

RAZVOJ IN SKRB ZA OKOLJE

Francoski publicist in komunist Roger – Garaudy je zapisal, da se socializem ne meri po formalnih spremembah, temveč po spremembah v ljudeh in da je znamenje napredne, humane in socialistične države danes to, ali se zna odpovedati nečemu, kar je tehnično sicer možno in izvedljivo, a je nepotrebno in škodljivo.

V Sovjetski zvezi so ugotovili, da je na območju, kjer tovarne barvne metalurgije nimajo učinkovitega sistema za čiščenje plinov, pridelok pšenice za 40 do 50 odstotkov manjši. V najrazvitejših državah ocenjujejo, da so gospodarske izgube zaradi onesnaženosti okolja nekaj deset milijard dolarjev na leto. Škoda, ki jo povzroča onesnaževanje zraka, presega stroške za čistilne naprave. V Sovjetski zvezi so samo v petletki 1976–1980 s čistilnimi napravami zmanjšali količino škodljivih snovi v ozračju za 15 odstotkov. Leta 1980 so sprejeli zakon o varstvu zraka, v katerem so zgornje norme dopustnih koncentracij še nižje kot prej.

Še pred prvo svetovno vojno je na Kitajskem veljala fevdalna pravica, ki je nalagala vaščanom, da so hodili na veliko potrebo v gospodarjevo posodo sredi vasi. Namenjena je bila le za gnojenje gospodarjevih njiv.

Enolončnica, čaj in kruh, je topli obrok, ki ga s kombijem pripeljejo na delovišče. V dvajsetih letih, kolikor seka Polde Gašperič iz Globodola, so se razmere za delo v gozdu že močno izboljšale. Seveda pa brez težav in nevarnosti še vedno ne gre. (Foto: J. P.)

Izkušnje z macesnom

Gojitveni ukrep v slabše uspevačem macesnovem nasadu

Nasadi pred petnajstimi leti posajenega sudetskega macesna na Podstenicah in tudi drugod po Rogu dobro uspevajo. O tem sem že pisal v lanskem „Dolenjskem gozdarju“. Za to drevesno vrsto je značilen velik višinski prirastek v prvih letih rasti. Kljub poleganju zaradi slabšega zakoreninjenja ter snegolomov so se sestoji zaradi gostejše saditve ohranili. Ponekod je macesen primešan smreki. Danes so to drevesa pete in šeste debelinske stopnje.

No, prav povsod pa s sudetskim macesnom nismo tako uspešni. Med manj uspele spada okrog 0,30 ha velik nasad v odd. 106 b ob novi cesti Podstenice – Žmukov studenec – Primož. Vse vrste nadloge so se spravile nadenj. Po poleganju zaradi neustrezne razmerja

med koreninskim sistemom in višino dreves smo prva leta morali macesne postavljati pokonci in jih podpirati s koli. Mnogo škode je nato zaradi lomljenja napravil zgodaj zapadli sneg. Potem so se pojavili polhi in z glodanjem lubja obročkali vrhove, ki so se nad obročkom posušili. Macesen je preстал tudi šibkejši napad macesnovega molja. Zadnja leta so drevesa od debela do najtanjših vejic na debelo prekrita z lišajem.

Letos smo nameravali nasad preredčiti, vendar smo se morali omejiti predvsem na sečnjo poškodovanega drevja. V nasadu so se pojavile manjše praznine, nekaj lepих dreves tretje in četrte debelinske stopnje pa je le ostalo.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

Iz osnutka zakona

Dve zanimivosti o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Zvezna skupščina je dala v razpravo osnutek zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V glavnem ostanejo temeljne pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja nespremenjene. Te pravice so: pravica do starostne pokojnine, pravica do razporeditve na druga ustrezna dela, pravica do ustrezne zaposlitve delovnih invalidov, pravica do prekvalifikacije in dokvalifikacije, do ustreznih denarnih nadomestil, pravica do invalidske pokojnine in pravica do denarnega nadomestila za telesno okvaro.

Za nas sta trenutno zanimivi naslednji novosti: predčasna upokojitve in spremembe glede invalidnosti. Osnutek daje možnost predčasne upokojitve ob starosti 55 let in pokojninski dobi 35 let za moškega oziroma 5 let manj za ženske. To pomeni, da bi se lahko upokojil delavec s 35 leti delovne dobe in s 55 leti starosti. Njegova pokojnina bi znašala 75 odstotkov pokojninske osnove. Zaradi predčasne upokojitve pa bi se pokojnina znižala še za določene odstotke. Tako znižano pokojnino bi upokojenec prejel vse do dopolnjenega 60. leta starosti oziroma 40 let delovne

dobe. Za koliko odstotkov se bo pokojnina znižala, še ni znano. Vemo pa, da se je svojčas za vsako leto za 1,33 odstotka.

Po predlogu osnutka zakona je pri delavcu invalidnost podana, če nastane zaradi trajne spremembe v zdravstvenem stanju, ki je ni mogoče odpraviti z ozdravljenjem ali z medicinsko rehabilitacijo. Delavec postane invalid II. ali III. kategorije le, če ne more več opravljati del in nalog, katere je že opravljal, ali drugih del in nalog, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi ali z delom pridobljenim delovnim zmoglostim. Zavarovanci, invalidi II. in III. kategorije, bodo uveljavljali svoje pravice praviloma v delovni organizaciji. Le izjemoma, če tega delovna organizacija ne more zagotoviti, bodo te pravice iskali v skupnosti PIZ. Iz tega sledi, da gozdni delavec sekač, ki zaradi različnih vzrokov ni sposoben opravljati svojega dela, ne bo postal invalid III. kategorije. Razporejen bo na drugo delo, za katero je usposobljen ali pa se bo usposobil. Opravičen bo do razlike v osebnem dohodku, ki mu jo naj bi izplačevala delovna organizacija in ne več skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

FRANC MARKOVIČ

Še zadnja generacija

Zaradi usmerjenega izobraževanja bo prenehala šola za mladince

Letos končuje šolo za gozdarje zadnja, štirinajsta generacija mladincev. Iz Gozdnega gospodarstva Novo mesto je bilo v teh štirinajstih letih v šolo vključenih triinštirideset mladincev. Od teh jih je sedem zapustilo delovno organizacijo. Tisti, ki so ostali, opravljajo naslednje delovne naloge in opravila: štirindvajset je gozdarjev – sekačev, eden dela v tesalnici v Straži, eden je miner, eden buldožerist, štirje so gozdarski delovodje

in dva gozdarska tehnika.

Od 292 vpisanih mladincev v šoli za gozdarje v Postojni je bilo z našega področja 43 mladincev ali štirinajst odstotkov. Osip je znašal za Slovenijo poprečno 35, pri nas pa 17 odstotkov. Kaže, da smo imeli pri izbiri kandidatov še kar srečno roko. Pa tudi večina mladincev se je pravilno odločila za gozdarski poklic. Delo v gozdu je zanimivo in ga radi opravljajo.

FRANC MARKOVIČ

V deželah EGS (Evropske gospodarske skupnosti) so raziskovali vpliv soli za posipanje cest na drevje in drugo rastlinje v obdobju od 1965. do 1970. leta. Proučevali so tudi vpliv soli na tekočo vodo, na tla in na kovinske konstrukcije. Drevesa v drevoredih vsrkajo soli s koreninjem in zaradi tega nastaja nepopravljiva škoda.

Soli škodljivo vplivajo na prirastek, na tvorbo poganjkov, na listje in na razvoj korenin drevja ter na splošni razvoj sosednjega rastlinja.

V Zvezni republiki Nemčiji je okoli pol milijona zasebnih lastnikov gozdov, ki posedujejo štirinštirideset odstotkov vseh gozdov v državi. En posestnik ima poprečno 6 hektarov gozdov. Zakon o gozdovih iz leta 1969 spodbuja združevanje na kooperantski osnovi, da bi se tako izognili razdrobljenosti posesti. Tako so dosegli, da se je velikost posesti povečala tudi do sto hektarov. S tem je omogočeno boljše gospodarjenje, dosežene pa so tudi boljše razmere za delo v gozdovih v prihodnje.

TOK GOZDARSTVO NOVO MESTO

OBVESTILO

Lastnike gozdov, člane TOK Gozdarstvo Novo mesto, ki so obenem tudi člani kmetijske zadruge, obveščamo, da pri uveljavljanju starostnega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja lahko izkoristijo možnost kombiniranega zavarovanja iz dohodka kmetijske in gozdarske dejavnosti.

Če torej član kmetijske zadruge, ki je obenem tudi član TOK, nima iz kmetijske dejavnosti dovolj dohodka, ga lahko dopolni z dohodkom iz gozdarske dejavnosti in sicer:

- za blagovno proizvodnjo
- od prostorninskega lesa listavcev 632,51 din/m³
- sortimentov iglavcev 412,34 din/m³
- hlodovine listavcev 412,34 din/m³
- od dela po pogodbi v svojem kot tudi v gozdu drugih pri gozdno gojitvenih delih.

Zneski osebnega dela od blagovne proizvodnje so iz leta 1980 in služijo za osnovo zavarovanja v letu 1981.

Zneski za leto 1981, ki bodo služili za zavarovanje v letu 1982, pa bodo znani spomladi, o čemer vas bomo pravočasno obvestili.

Dohodek iz dela v gozdu se upošteva v dejanskem znesku.

SONJA MARAS

Voznik Ivan Ravbar in manipulant Tone Gorše sta s tovorom 13 m³ jelovih hlodov namenjena na žago IMV-ja v Semiču. (Foto: J. P.)

TOZD Transport in gradnje napreduje

V kamnolom v Soteski že dovažajo stroje za novo separacijo peska. Stroji, ki jih dobavlja podjetje Slovenija-cesta, bodo pripravljene za obratovanje do prvega maja letos. V novi separaciji bodo odbrali 20 do 30 kubičnih metrov peska na uro. Pridobivali bodo šest različnih vrst (debelin) peska. V peskopu peska ne bodo oddajali, dokler ne bo začela obratovati nova separacija.

Da bi pospešili gradnjo cest, bodo sestavili še eno skupino delavcev za gradnjo cest. Za skupino, ki jo bodo sestavljali domačini, sta že izbrana delovodja in miner. Z dvema skupinama bo tozdz za transport in gradnjo zgradil v enem letu 13 do 14 kilometrov novih cest.

Na enega od odsluženih kamionov nameravajo namestiti večji kompresor, s čimer bo možno znatno povečati učinke pri miniranju.

Na Gorjancih gradijo novo cesto od Črnih lic do Krčev.

Cesta poteka po zelo strmih pobočju nad Pendirjevko, kjer bi bilo za obvarovanje tal najprimernejše delo z bagerjem ter odvažanje odkopanega kamnja in zemlje. Žal lastnega bagerja tozdz še nima in zato še delajo po starem z buldozerjem. Bager je tako nova želja in potreba naše gradbene skupine. Cesta Črno lice - Krčbi bo zgrajena v dveh mesecih. Les bodo spravljali na cesto z žičnico Urus, ki jo bodo kmalu dobili iz Avstrije.

Za prevoz lesa bodo letos nabavili dva tovornjaka in nova dvigala, ki bodo zamenjala stare Hiabe-193, pri katerih je bilo treba tovore zapenjati še ročno in so ob šoferju potrebovali še enega delavca. Z izpopolnjenimi dvigali bomo odpravili tudi ročno nakladanje drv.

V Straži, v prostorih nad skladiščem, bodo letos pripravili pisarne za gradbeno in transportno skupino tozda.

DANILO KURE, dipl. ing.

Najbolj nepriljubljeno delo po tozdzih je verjetno inventura - letni popis blaga, zlasti za predsednika komisije. Tisti, ki ga je delavski svet imenoval v to komisijo, je „neizmerno hvaležen“. Ker sem še pod vplivom „dobre volje“ od popisovanja raznega blaga po terenu in skladiščih, je prav, da se malce „stresem“ še na papir. Tokrat popis malce z druge strani.

Veliko nas je še v delovni organizaciji, ki se še dobro spominjamo let, ko smo temeljito, po vseh znanih pravilih točnosti, sproti merili les. Najprej pri panju, nato na kam, cesti ob nakladanju na voz ali kamion in še enkrat pri oddaji v vagon na glavnih skladiščih. Izjema je bila pri listavcih, kjer je dobil hloed že pri panju s številčnikom odtisnjeno tekočo številko in vse potrebne podatke (premer, klaso, dolžino, drevesno vrsto in kubaturo), vpisane v številčnico, ki je hloed spremljala do kupca. Manipulant je nosil v torbi zidarsko lopatico in pridno strgal blato s čela hlo-da, da ni zapisal napačne številke in s tem tudi napačnih podatkov iz številčnice. Zaradi tako vpeljane evidence je bila tudi inventura ob koncu leta točnejša. Manjše so bile razlike med knjižnim in dejanskim stanjem. Danes je „izmera“ lesa, zlasti drobnih sortimentov, povsem drugačna. Manipulant se postavi v varno razdaljo od kamiona, z natančnim očesom pogleda tovor z dveh strani in „avtomat“ mu vrže iz možgan točne podatke o kubaturi. Če je vreme slabo lahko manipulant pošili skozi okenček v kabini in „izmera“ je že na papirju. Pri taki izmeri lesa smo včasih pravi „mojstri“. Kubature ne ugotavljamo samo na okrogli kubik točnosti ali desetinko kubika, ampak gremo pri ocenitvi celo tudi že na stotinke!

Malo je šale, še več pa je pri tem resnice. Ob koncu popisa zaloga lesa sem se čudil, kako se le more ob taki „izmeri“ tako dobro ujemanj dejansko stanje s knjiženim. Največje razlike sem ugotovil na kamionski cesti, od koder so šoferji precej več kubi-kov odpeljali na skladišče, kakor smo jih iz gozda spravili na cesto. Voznik tovornjaka sicer ni plačan od odpeljanega kubi-ka lesa, vendar vseeno rad „privije“ v kubaturi, kar potrjuje letni popis zaloga.

Po končani inventuri sem ugotavljal naslednje.

Izmera lesa, čeprav ni točna, bo ostala taka, kakršna je. Poti

nazaj ni. Velika gospodarska škoda bi nastajala pri odpremi lesa, če bi, n. pr.: triindvajset-tonski kamion stal in čakal, kdaj bo manipulant nameril okrog dvajset kubi-kov drobnega lesa, čeprav bi v tem času na poprečni relaciji naredil najbrž še eno vožnjo. Izkušnje in podatki popisov ob koncu leta, pa nam tako povedo, kje pri ocenitvah na oko količine pre-cenjujemo.

Pri izdelavi prostorninskega lesa merjenje skladovnic v gozdu ni mogoče. Največ skladovnic je po četrt, pol, tričetrt in en kubični meter. Točnosti nadmere pri taki razdrobljenosti skoraj ni mogoče ugotavljati. Nekdaj pogosti viški na kamionskih cestah zaradi nadmere v gozdu so skoraj odpravljeni; včasih pa je celo primanjkljaj.

Ob prevzemanju lesa, ne glede na vrsto, vedno bolj opuščamo žigosanje, kar je bistvenega pomena za kontrolo lesa v prometu.

Sortiranje prostorninskega lesa po drevesnih vrstah ali skupini drevesnih vrst smo skoraj v vseh primerih opustili.

Naj bo dovolj. Leto bo dolgo (čeprav ni prestopno) in upam, da bomo lahko pozabili vse „problemčke“, ki se naberejo ob inventuri, in jih ponovno obelodanili pri naslednjem popisu.

FRANC POVŠE

Kopalovo drevo

V porečju Amazonke rastejo do dva metra debela kopalova drevesa, imenovana po prijetno dišeči drevesni smoli kopal. Drevje sorodne vrste raste tudi na Zorneu v Zahodni Afriki in Kongu, kjer je kopal priljubljeno kozmetično sredstvo. Iz prijetno dišečih semen si izdelujejo ogrlice. Iz drevesa Copaifera langsdorffii ob Amazonski pa je možno dobiti celo „dieselsko gorivo“. Z vrtnanjem v deblo dobivajo rumenzlato tekočino, ki jo tamkajšni prebivalci uporabljajo za lepotečenje in kot zdravilno mast; pokazalo pa se je, da se to olje lahko uporabi celo za pogon motorja. Iz ene vrtnice priteče v dveh urah 7 - 15 litrov olja. Debela debela imajo kot prst široke smolne kanale, v katerih je kopal. Zaradi velikih notranjih pritiskov se včasih debela nenadoma ob glasnem puku razpočijo.

TOK Gozdarstvo Novo mesto

Obvestilo lastnikom gozdov

Lastnike gozdov bo verjetno najprej zanimalo, da je svet TOK „Gozdarstvo“ Novo mesto na svoji XVII. redni seji 4. 2. 1982 sprejel sklep o višini prispevka za vlaganje v gozdove po sprejetih in veljavnih stopnjah iz leta 1981, ki jih je osvojila skupščina TOK 16. 2. 1981. Stopnje so torej enake, spremeni se le zneski, ki temeljijo na poprečni prodajni ceni iz leta 1981.

Prispevek za vlaganja v gozdove obračunava TOK tistim lastnikom gozdov, ki porabijo les za domačo uporabo, razen tistega tehničnega lesa, ki jim je potreben za obnovo po ujmah prizadetega gospodarstva in gospodinjstva ter od drv. Nadalje obračunava prispevek tistim lastnikom gozdov, ki les podarijo drugim. Prispevka se ne plača za les, ki ga lastniki podarijo družbenopolitičnim organizacijam in skupnostim. Nadalje se obračunava prispevek tistim lastnikom gozdov, ki posekajo neodkazan les ali prodajo les mimo TOK.

Kmetom lastnikom gozdov, ki porabijo les za gradnjo gospodarskih objektov, za presmeritev kmetije, se prispevek za vlaganje v gozdove zniža za 50 odstotkov.

Lastniki gozdov morajo poleg prispevka za vlaganje v gozdove plačati tudi stroške gospodarjenja, ki znašajo v letu 1982 za nekmete in podaritve 10 odstotkov, za črno sečnjo in nedovoljeno prodajo pa 14 od-

stotkov poprečne prodajne cene. Nedovoljen posek in prodaja mimo TOK je po zakonu o gozdovih prekršek, ki ga moramo prijaviti sodniku za prekrške.

Za obračun prispevkov po posameznih sortimentih in stopnjah služi sledeča tabela:

Ob tej priložnosti vas seznanjamo, da je TOK Novo mesto plan blagovne proizvodnje izpolnil 100, plan gojitvenih del pa le 80 odstotno. Lastnikom gozdov priporočamo, da v svojem gozdu sami opravljajo gozdnogojitvena in varstvena dela, za kar bodo prejeli bruto OD delavca iz rednega delovnega razmerja.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da smo leta 1981 s sodelovanjem krajanov zgradili 8,51 km cest in 10,3 km vlak.

V mesecu marcu bodo zbori lastnikov gozdov. Prosimo za čim večjo udeležbo. Obravnavali bomo zaključni račun in sprejemali načrt za leto 1982. Obveze so velike in le s skupnimi močmi bomo lahko uspešni.

Opozarjamo na rok za vlaganje priglasnic za sečnjo v spomladanskem roku, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu, ker naknadne priglasitve samo motijo delo na tok.

Nasvidenje na zborih!

SONJA MARAS

Morda je neznanec takole hotel prestrašiti onesnaževalce okolja. Nedaleč od tega „znaka“ v gozdu pri Podhosti je namreč divje smetišče (žal eno mnogih na robu naših gozdov).

Sortiment	Osnova	dom. poraba kmet-last.g.		domača poraba usmerj. kmet.		domača poraba nekmet in podaritev		črna sečnja nedovoljena prodaja					
		din/m ³		din/m ³		din/m ³		din/m ³					
teh.les igl.	2.940.-	16%	470,00	8%	235,00	16%	470,00	10%	294,00	16%	470,00	14%	411,00
teh.les buk. in ost.list.	2.120.-	16%	339,00	8%	169,00	16%	339,00	10%	212,00	16%	339,00	14%	297,00
teh.les hrasta jam.in cel.les iglavcev	4.950.-	16%	792,00	8%	396,00	16%	792,00	10%	495,00	16%	792,00	14%	693,00
drva-podaritev	1.520.-	16%	243,00	8%	121,00	16%	243,00	10%	152,00	16%	243,00	14%	213,00
preprod.	1.340.-	-	-	-	-	16%	214,00	10%	134,00	16%	214,00	14%	187,00

Nove tarife veljajo od 1.1.1982

Novice iz TOZD Gozdarstvo Črmošnjice

— Leta 1981 smo posekali 27431 m³ lesa in s tem presegli letni načrt za sedem odstotkov.

— Ob koncu leta smo imeli v gozdu, na kamionski cesti in na skladišču 3801 m³ lesa.

— S traktorji smo spravili 18955 m³ lesa (76 odstotkov), z vozniki, ki so v delovnem razmerju, 3413 (14 odstotkov) in s pogodbenimi vozniki 2652 m³ lesa (10 odstotkov).

— Plan prodaje smo dosegli 103-odstotno. Prodali smo 27000 m³ lesa.

— Za spravilo lesa smo v letu 1981 napravili:

14700 m primarnih in 3200 m sekundarnih, skupaj torej 17900 m gozdnih vlak. Stroški gradnje so znašali 512 tisoč din.

— Poprečno je bilo preko cellega leta zaposlenih 78 delavcev.

— Gozdnogojitvena dela smo po vrednosti presegli za dva odstotka.

— V Brkinih, kjer je sneg in žled povzročil velike škode, so delali sekači tozda: Maks Trplan, Redžep Elkasovič, Martin Hrvat, Jure Bubnjič, Nikola Bubnjič, traktoristi: Jože Strmec, Darko Kraševac, Leopold Fraz, Vlado Bokan, Slavo Vukojevič in pomočniki traktoristov: Nikola Bubnjič, Štefan Šketa, Stipe Jankovič, Maks Trplan, Albin Trplan in Ivan Polanc.

Od revirnih vodij sta bila v

Brkinih Albin Šmuk in Viktor Turk.

— Lani smo namesto revirjev Resa in Črmošnjice postavili tri in sicer revir Resa, revir Črmošnjice in revir Komarna vas. Število delavcev je ostalo isto.

— V letu 1981 smo imeli 13 lažjih nezgod pri delu. Ponesrečilo se je šest sekačev, štirje traktoristi, en cestar, ena snažilka in ena kuharica.

— Upokojitve: upokojeni so bili: sekača Bare Bubnjič, Husein Hodžič ter cestni delavec Ivan Goričan.

JANEZ ŠEBENIK

Naši štipendisti nagrajani

NAGRADA PREŠERNOVEGA SKLADA UNIVERZE „EDVARDA KARDELJA“ ZA RAZISKAVE O PRAGOZDU

Ob slovenskem kulturnem prazniku tudi na Univerzi v Ljubljani podelijo nagrade Prešernovega sklada. Priznanja so zahvala mladim strokovnjakom za prispevke v zakladnico naroda, hkrati pa tudi spodbuda za nadaljnje uspešno delo.

Tomaž Hartman, Andrej Kastelic in Viljem Turk, diplomirani inženirji gozdarstva, diplomirali so v letu 1981, so bili med tistimi mladimi, ki so ob tako visokem priznanju skromno zardevali, češ, saj nismo naredili nič posebnega, samo vleklo nas je, da bi se dokopali do bistva... Za vse tri mlade gozdarske strokovnjake je bilo to življenje in nehanje dinarskega pragozda, jelke in bukve „Pečke“ na Rogu.

Združitev treh samostojnih analiz pragozda je privedla do novih spoznanj o tem zapletenem, najbolj naravnem ekosistemu. Dobili

smo natančnejši vpogled v življenje, ki ohranja tudi človeška življenja, v življenje gozda. Hkrati nas raziskava opozarja na vsakodnevne človeške napake v ravnanju z naravo, z gozdom, s krajino. Raziskovalno delo je tako dobilo razen znanstvene dimenzije še kulturno dimenzijo, ki potrjuje pomen gozdarskih prizadevanj pri splošnih naporih za ohranjanje kulturne dediščine.

Najbrž ni naključje, da imajo prav mladi tako radi življenje in nova spoznanja v zvezi z njim.

Tomaž, Andrej in Viljem so štipendisti Gozdnega gospodarstva Novo mesto. Vsi trije sedaj služijo vojaški rok. Člani kolektiva Gozdnega gospodarstva Novo mesto so ponosni na svoje mlade sodelavce.

JOŽE FALKNER, dipl. inž.

Gradnja ceste Črno lice – Krči. Januar je bil brez snega, mraz pa strupen. Nad Pendirjevko brije hladna burja, zato si delavci radi pogrejejo premrle roke. (Foto M. Bajt)

Priprave na volitve v polnem teku

6. februarja je bila na TOK Gozdarstvo Trebnje temeljna kandidacijska konferenca, k- je določila listo kandidatov za člane delegacije za delegiranje v skupščino družbenopolitične skupnosti in listo kandidatov za člane delegacij za delegiranje v skupščine SIS.

LISTA KANDIDATOV ZA ČLANE DELEGACIJE ZA DELEGIRANJE V SKUPŠČINO DPS:

1. Vito Dražumerič, gozdarski tehnik, Trebnje
2. Emil Kotar, kmet, Velika Loka
3. Ciril Miklič, kmet, Lukovek
4. Anton Novak, kmet, Velika Ševnica
5. Stane Penca, lesni manipulant, Trebnje
6. Jože Perko, kmet, Vrtače
7. Miha Plavec, delavec, Cesta
8. Milan Smolič, kmet, Dobrnič
9. Karel Zagorjan, kmet, Zagorica

LISTA KANDIDATOV ZA ČLANE ZDRUŽENE DELEGACIJE ZA DELEGIRANJE V SKUPŠČINE SIS za izobraževanje, otroško varstvo, raziskovalno dejavnost, kulturo in telesno kulturo:

1. Ludvik Bizjak, kmet, Mrzla Luža
2. Alojz Kek, kmet, Pluska
3. Marija Ljubič, ekonom. tehnik, Trebnje
4. Ludvik Oven, kmet, Stehanja vas
5. Andrej Slak, delavec, Dobrava
6. Janez Skrjanec, kmet, Dobrnič
7. Jože Zupančič, kmet, Trebnje

LISTA KANDIDATOV ZA ČLANE ZDRUŽENE DELEGACIJE ZA DELEGIRANJE V SKUPŠČINE SIS za zdravstvo, socialno varstvo, soc. skrbstvo, samoupravno stanovanjsko skupnost, zaposlovanje in invalidsko pokojninsko zavarovanje:

1. Angel Bavdaš, delavec, Trebnje
2. Jože Jerič, kmet, Gorenja vas
3. Peter Novak, kmet, Kamni potok
4. Stane Pekolj, kmet, Zagorica
5. Jože Pogačnik, gozdar. tehnik, Trebnje
6. Franc Pust, kmet, Hudeje
7. Anton Skol, delavec, Blato

TOK Gozdarstvo Trebnje

URADNI DNEVI ZA SMOTRNEJŠO IZRABO ČASA

Letos smo po sklepu skupščine TOK „gozdarstvo“ Trebnje začeli zaračunavati biološko amortizacijo od vsega posekanega lesa. Razumljivo je, da je zato povečan obisk v prostorih TOK, kar na eni strani moti zaposlene, na drugi strani pa tudi negodovanje lastnikov gozdov, ki marsikdaj opravijo pot zastoj. Da bi se v bodoče temu izognili je sklenjeno, da uvedemo uradne dneve.

Uradni dnevi bodo na

TOK „gozdarstvo“ Trebnje vsak ponedeljek in petek v tednu.

Vsak ponedeljek se boste lahko lastniki gozdov pogovorili in dogovorili z revirnimi gozdarji. V obeh dnevih v tednu boste lahko vplačali biološko amortizacijo in rešili še druge zadeve v zvezi z gospodarjenjem z gozdovi.

Torej – uradni dnevi na TOK Gozdarstvo Trebnje so odslej vsak **PONEDELJEK in PETEK.**

J. F.

Delež skupne količine energije dobljene z izgorevanjem lesa znaša v Evropi 1,2% v ZSSR 2,6% in na Poljskem 1,7%. V deželah EGS cenijo, da je letni prirastek lesne mase enakovre-

den približno 10 odstotkom skupne energetske porabe.

*

S fotosintezo (asimilacijo) nastane na leto 50 milijard ton celuloze.

Naši smučarji v Bohinjski Bistrici

Zoisov grad, ki ga je leta 1980 kupil Novoles od Gozdnega gospodarstva Bled, so lani preuredili s skupnimi močmi Novoles, Gozdno gospodarstvo, Zavarovalnica „Triglav“ – DOZ Novo mesto, SDK Novo mesto in Obrtna zadruga „Hrast“.

Namenjen je predvsem za dopuste v smučarski sezoni, saj je oddaljen od smučarskega centra Kobla le nekaj več kot kilometer. V času letnih dopustov je primeren za tiste, ki jim morje ne de dobro in si želijo sprehodov v naravo in planine.

Gozdno gospodarstvo ima v domu eno sobo, garsonjero s tremi ležišči in kopalnico, ter tri postelje v skupnih prostorih vseh sovlagateljev. V vseh prostorih je možno postaviti tudi nekaj pomožnih ležišč. Čeprav ima dom skupno kuhinjo in jedilnico, ima vsaka garsonjera tudi svoj štedilnik in najnujnejše priprave s potrebnim priborom za kuho, kar omogoča, da si gostje kuhajo tudi sami.

Glavna sezona se je pričela v zimskih šolskih počitnicah. Člani GG smo imeli tedaj organizirani dve skupini dopustnikov. Od 23. do 29. januarja je stanovalo v domu osemnajst članov GG in njihovih družinskih članov, od 6. do 13. februarja 1982 pa šestnajst. Obkraj je bil organiziran smučarski tečaj, ki so ga vodili smučarski voditelji Novolesa in Gozdnega gospodarstva.

JANEZ GAŠPERŠIČ

Tale pogled z vrha na dno peskokopa v Soteski zgovorno priča, da je delovna zmogljivost stroja za sejanje in nakladanje peska premajhna. Če bo šlo vse po načrtu, bo že čez nekaj mesecev začela v peskokopu obratovati nova separacija z veliko večjo proizvodnjo (foto ing. J. Penca).

ČESTITKA OB PETDESETLETNICI

„Ne nisem še toliko stara!“ pravi, ko ji sodelavci, njeni gostje stiskamo roko. Po videzu in po njenem učinkovitem delu sodeč bi to kar držalo, če le ne bi tako pisalo v njenem rojstnem listu.

Mara Tisovec že več kot trideset let obračunava OD in prešteva denar v tozdu Gozdarstvo Straža. Preštevala pa jih je tudi na upravi GG Novo mesto in na tozdu Črmošnjice. Od takrat je

preteklo že precej let. Le za kratek čas je vmes pokukala čez cesto k „Gorjancem“, toda ob prvi priložnosti se je vrnila spet k gozdarjem, zato mislimo, da se pri nas še najbolje počuti. Marica je zelo dobra delavka. Če jo opazuješ pri delu, ko se njeni prsti urno zapodijo prek številnice računskega stroja, si lahko prepričan, da bo iz njega izvalila točne podatke. Le ko dela za nas mesečni obračun

OD, je bolje, da je ne hodiš spraševati takega kar ni v zvezi z obračuni. Sama pove: „Danes sem sitna!“ in to mora zadostovati. Takega razpoloženja pa je le malo kdaj. Čeprav zadržana, zna biti tudi družabna.

Ob obletnici se lahko z zadostjenjem in ponosom ozre na prehojeno življenjsko pot, saj je kot dobra delavka vedno redno in hitro opravljala naloge, ki so ji bile naložene, v lastnem domu pa že doživlja prelepe ure ob malem vnuku.

V iskreni želji, da bi ostala zdrava, ji sodelavci ob njeni petdesetletnici med drugim želimo, da bi pomagala sinu in snahi vzgojiti še kakega vnuka, saj se nam zdi, da jo to delo še najbolj osrečuje.

FRANC ČIBEJ

Nagradna fotografija

Kje raste ta sestoj?

Tudi ob drugi nagradni fotografiji, objavljeni v prvi letošnji številki D. gozdar, se ni nihče oglašil. Objavljamo tretjo fotografijo. Rešitve s točnimi podatki o cesti, gospodarski enoti in oddelku pošljite do 8. marca v zaprti kuverti na naslov GG Novo m. – Dolenjski gozdar. Nagrada za izžrebanega je knjiga „Božidar Jakac in Dolenjska“.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto – Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. – Izhaja enkrat na mesec v 1400 izvodih. – Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 – Časopisni stavek, filmi in prelom DITC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.